

KLIMATA PĀRMAIŅU RADĪTIE RISKI NOZARĒS *LAUKSAIMNIECĪBA*



Klimata pārmaiņu radīto **fizisko risku** kategorijas

Sausums un karstuma viļņi

Būtiski samazinās kopējo ražu, lopbarības pieejamību un ietekmēs saimniecību ienākumu stabilitāti.

Intensīvi nokrišņi un plūdi

Appludinās laukus un sējumus, neatgriezeniski bojās kultūraugus un kavēs sezonālos darbus.

Aukstuma viļņi, salnas vai sniega/ledus epizodes

Bojās ziemas sējumus, augļu dārzus un radīs nopietnus dzīvnieku labturības riskus.

Kaitēkļu, slimību un nezāļu spiediens

Palielināsies radītie kaitējumi un izplatība strauju temperatūras un nokrišņu izmaiņu dēļ.

Augsnes degradācija un erozija

Augsnes barības vielu izskalošanās un struktūras pasliktināšanās ilgtermiņā samazinās produktivitāti.

Klimata pārmaiņu radīto **sistēmisko risku** kategorijas

Izejvielu un resursu cenu svārstības

Straujš cenu kāpums mēslojumam, degvielai un lopbarībai palielinās uzņēmuma finansiālo ievainojamību.

Kritisko inženierkomunikāciju traucējumi

Elektroapgādes, ūdensapgādes vai dzesēšanas pārrāvumi tieši ietekmēs produkcijas glabāšanu, slaukšanu, ventilāciju vai pārstrādi.

Piegādes ķēdes un tirgus traucējumi

Loģistikas, transporta, uzpirkuma vai eksporta problēmas radīs kaskādes efektus saimniecības kopējiem ienākumiem.

Darbaspēka trūkums un drošība

Karstuma vai aukstuma radītie darba drošības ierobežojumi un veselības riski būtiski samazinās darba jaudu uz lauka.

Finansiālā un kapitāla noturība

Apdrošināšanas seguma ierobežojumi, kredītu izmaksu kāpums vai kapitāla zaudējumi pasliktinās saimniecību ekonomisko stāvokli.

Klimata pārmaiņu radīto **pārejas risku** kategorijas

SEG emisiju samazināšanas prasības

Jauni ierobežojumi un prasības samazināt siltumnīcefekta gāzu (CH₄, N₂O, augsnes emisijas) emisijas palielinās atbilstības izmaksas.

Fosilo resursu cenu un politikas izmaiņas

Atkarība no fosilās degvielas, gāzes vai dārgākas graudu/produkcijas žāvēšanas tieši pasliktinās konkurētspēju.

Klientu un tirgotāju prasības pēc datiem

Publiski iepirkumi un lielle tirgotāji pastiprināti prasīs pierādāmu emisiju uzskaiti, ilgtspējas datus un skaidru samazinājuma plānu.

Resursu izmantošanas regulējuma izmaiņas

Stingrāki noteikumi attiecībā uz zemes izmantošanu, mēslojuma, pesticīdu vai ūdens patēriņu ietekmēs tradicionālo ražošanas modeli.

Klimatgudra lauksaimniecība un digitalizācija

Prasības pēc oglekļa uzkrāšanas (carbon farming) un moderniem digitāliem rīkiem pieprasīs papildu investīcijas un jaunas kompetences.

Klimata pārmaiņu radīto **reputācijas risku** kategorijas

Zaļmaldināšana

Neprecīzi vai nepamatoti apgalvojumi par emisijām, oglekļa piesaisti vai saimniecības ilgtspēju radīs juridiskas un reputācijas sekas.

Produkcijas kvalitātes kritums

Laikapstākļu vai neatbilstošu uzglabāšanas apstākļu izraisīts kvalitātes zudums radīs apjomīgus līgumsodus vai pircēju uzticības zaudēšanu.

Incidenti un tiesvedību riski

Darba drošības, dzīvnieku labturības vai neparedzēti vides piesārņojuma incidenti ekstremālos laikapstākļos radīs juridisko atbildību.

Konflikti ar sabiedrību un pašvaldībām

Strīdi par smaku, ūdens kvalitāti, mēslojuma noteci vai neatbilstošu zemes apsaimniekošanu negatīvi ietekmēs uzņēmuma darbību.

Uzticības zudums finansētāju vidū

Nepietiekama pielāgošanās klimata riskiem vai nepieciešamo datu trūkums būtiski samazinās banku, investoru un apdrošinātāju uzticību.

Lauksaimniecības nozares klimata risku matrica

Fiziskie	Sistēmiskie	Pārejas	Reputācijas
• Sausums & karstums (ražā, lopbarība) • Plūdi un intensīvi nokrišņi (lauki, sējumi) • Salnas & aukstuma viļņi (labturības riski) • Kaitēkļu, slimību un nezāļu izplatība • Augsnes degradācija, erozija & izskalošanās	• Izejvielu cenu svārstības (mēslojums, barība) • Inženierkomunikāciju (elektro/ūdens) dīkstāve • Piegādes ķēžu un tirgus traucējumi (loģistika) • Darbspēka trūkums un drošība karstumā • Apdrošināšanas seguma un kredītu izmaksu kāpums	• SEG emisiju (CH_4, N_2O) ierobežojumi • Atkarība no fosilās degvielas (žāvēšana) • Klientu un tirgotāju prasības pēc ESG datiem • Pesticīdu, mēslojuma un ūdens regulējums • Investīcijas klimatgudrā lauksaimniecībā	• Zaļmaldināšana un neprecīzi dati • Produkcijas kvalitātes kritums un sodi • Darba drošības un labturības incidenti • Konflikti ar pašvaldībām (smaka, notece) • Nepietiekama pielāgošanās un kapitāla zudums